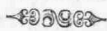

ἡ πρεσβυτής ἐλέπουντα μετ' ἀγωνίας τὴν λειποψυχοῦσαν σχεδὸν μαθήτριάν της.

Τὸ ἐλέμμα τὸ ὁποῖον ὁ Οὐίλντερ ἠτένισεν ἐπὶ τὴν ὥραιάν ταύτην καὶ δειλὴν κόρην δὲν ἦτον ὀλιγώτερον τοῦ τῆς κυρίας Οὐίλντερ τρυφερὸν καὶ ἐκκραστικόν. Τὸ μέτωπόν του κατέστη σύννου, τὰ χεῖλη του ἐσφίχθησαν, καὶ εἰς θαθεῖς θυθισθεῖς διαλογισμοὺς ἐπειράθη νὰ συναθροίσῃ πᾶσαν τὴν δύναμιν τῆς γονίμου αὐτοῦ φαντασίας καὶ τῆς πολυχρονίου πείρας του.

(Ἀκολουθεῖ.)

Η ΛΕΥΚΗ ΒΩΛΙΟΥ.

(Συνέχεια ὅρα Φυλλ. 69.)

Γ'.

Ὁ Μαρσὼ εὗρεν εἰς τὴν θύραν ἀπόσπασμα ἐκ τριακοντα ἀνδρῶν, οὓς ὁ ἀρχιστράτηγος διέταξε νὰ ἱππεύσωσιν ὅπως τὸν συμπαραπέμψωσι μέχρι τῆς Νάντης. Ὁ Δουμᾶς τοὺς συνώδευσεν ἐπὶ τινὰ καιρόν· ἀλλ' ὡς λεύγην ἐκ τοῦ Χολλέτου, ὁ φίλος του ἐπέμενεν ἐπὶ πολὺ νὰ ἐπιστρέψῃ, καθόσον μακρότερα ἦτο κινδυνώδες νὰ ἐπανέλθῃ μόνος. Τοὺς ἀπεχαιρέτησε λοιπὸν, καὶ πάραυτα καλπάζων ἐχάθη εἰς γωνίαν ὁδοῦ τινος.

Ἐπειτα ὁ Μαρσὼ ἐπεθύμει νὰ εὑρεθῇ μόνος μετὰ τῆς νέας Βανδεανῆς. Εἶχε τὴν ἱστορίαν τῆς ζωῆς της νὰ τῇ διηγηθῇ, καὶ τῇ ἐφαίνετο ὅτι ἡ ζωὴ αὕτη ὄφειλε νὰ ᾖται πλήρης αἰσθημάτων συμπαθείας. Ἐπληρώσε τὸν ἵππον του εἰς τὸν τῆς Λευκῆς.

— Λοιπὸν! τῇ εἶπε, ἤδη ὅτε εἴμεθα ἡττοὶ καὶ ἔχομεν μακρὰν ὁδὸν νὰ βαδίσωμεν, ὁμιλήσωμεν, ὁμιλήσωμεν περὶ ὧμων· εἰς τὴν τίς εἶσθε, ἀλλ' ὄχι καὶ ἄλλο τι. Πῶς ἐρέθητε εἰς τὴν συναθροίσιν ταύτην; Πῶς ἐσυνειθίσατε νὰ ἐνδύσεσθε ὡς ἀνὴρ; Ὁμιλήσατέ μοι ἐπὶ πολὺ περὶ ὧμων, περὶ τῆς παιδικῆς σας ἡλικίας, σὰς παρακαλῶ.

Ὁ Μαρσὼ, χωρὶς νὰ εἰδεύρῃ διατὶ, δὲν ἠδύνατο, ὁμιλῶν μετὰ τῆς Λευκῆς, νὰ μεταχειρίζεται τὴν δημοκρατικὴν γλῶσσαν τῆς ἐποχῆς.

Ἡ Λευκὴ τότε τῇ ἐδιηγεῖτο τὸν εἶόν της· πῶς, νέα οὕτα ἡ μήτηρ της ἀπέθανε καὶ τὴν ἄφησεν ὅλως παιδίον εἰς τὰς χεῖρας τοῦ μαρκεσίου Βωλιού· πῶς ἡ ἀγωγή της, ἣν ἔλαβε παρ' ἀνδρὸς, τὴν ἐξοικειώσε πρὸς τὰς γυμνάσεις αἵτινες, ὅτε ἐξεβράχῃ ἡ ἐπανάστασις τῆς Βανδέας, ἐγένοντο αὐτῇ τόσον ὠφελίμοι καὶ τῇ ἐπέτρεψαν νὰ ἀκολουθήσῃ τὸν πατέρα της. Τῷ ἀνέπτυσσε ἅπαντα τὰ συμβάντα τοῦ πολέμου τούτου ἀπὸ τὴν στάσιν τοῦ Σαιν Φλωρεντίου μέχρι τῆς μάχης ἐνθα ὁ Μαρσὼ τῆς ἔσωσε τὴν ζωὴν. Ὁμίλησεν ἐπὶ πολὺ, ὡς τὴν παρεκάλεσε, διότι ἔβλεπεν ὅτι ἰκούετο μεθ' ἡδονῆς. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐτελείωνε τὴν διήγησίν της, παρετήρησαν

Εὐτέρπη τόμ. Η. φυλλ. 70.

εἰς τὸν ὁρίζοντα τὴν Νάντην, ἥς τὰ φῶτα ἔτρεμον ἐν τῇ ομίχλῃ καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς ὁ Μαρσὼ ἦτον εἰς τοὺς βραχίονας τῆς μητρός του.

Μετὰ τοὺς πρώτους ἀσπασμοὺς, ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν οἰκογενεῖάν του τὴν νέαν του σύντροφον τοῦ ταξιδείου· τινὲς λέξεις ἤρκεσαν νὰ ἐμπνεύσωσι συμπάθειαν τῇ μητρὶ του καὶ ταῖς ἀδελφαῖς του. Μόλις ἡ Λευκὴ ἐφανέρωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ ἐνδύματα τοῦ φύλλου της, καὶ αἱ δύο ἀδελφαὶ διεφιλονέκησαν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ τῇ χρησιμεύσωσιν ὡς θαλαμηπόλοι.

Ἡ διαγωγὴ αὕτη, ὅσον ἀπλὴ καὶ ἂν φανεταί κατὰ πρώτην ἔποψιν, περιποιεῖτο μεγάλῃν βαρύτητα ὡς ἐκ τῶν καιρικῶν περιστάσεων. Ἡ Νάντη ἑταράττετο ὑπὸ τὴν ἀνθυπατίαν τοῦ Καρρίερού.

Ἔσον θέαμα εἰς τὸ πνεῦμα καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶναι τὸ ὅρᾶν ὀλόκληρον πόλιν αἱματόεσαν ἐκυτῶν δηγμάτων ἐνὸς μόνου ἀνθρώπου· ἐρωτᾷ τις ἐκ τὸν πόθεν προέρχεται ἡ δύναμις ἐκείνη ἡ ἐπιβάλλουσα θέλῃσιν ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἑκατομμυρίων ἀτόμων ἄτινα δεσπόζει, καὶ πῶς, ὅταν εἰς μόνος λέγει, «Θέλω,» δὲν ἀνίστανται ὅλοι, διὰ νὰ εἰπῶσι, «Πολὺ καλὰ!.. ἀλλ' ἡμεῖς δὲν θέλομεν!» Καὶ τοῦτο διότι ὑπάρχει ἕξι ἐξουτελισμοῦ εἰς τὴν ψυχὴν τῶν πολλῶν ὁμοῦ, διότι τὰ ἄτομα μόνον ἔχουσιν ἐνίοτε διαπύρους ἐπιθυμίας νὰ ᾖσιν ἐλευθέρα. Διότι ὁ λαὸς, ὡς λέγει ὁ Σακεσπῆρος, δὲν γνωρίζει ἄλλως νὰ ἀνταμείψῃ τὸν δολοφόνον τοῦ Καίσαρος ἢ ποιῶν αὐτὸν Καίσαρα. Ἰδοὺ διατὶ ὑπάρχουσι τύραννοι τῆς ἐλευθερίας, ὡς ὑπάρχουσι τύραννοι τῆς μοναρχίας.

Τὸ αἷμα λοιπὸν ἔρρεεν εἰς Νάντην εἰς τὰς ὁδοὺς, καὶ ὁ Καρρίερος, ὅστις ἦτον εἰς τὸν «Ροβεσπιέρρον», τι ἡ θάινα εἰς τὴν τίγριν καὶ ὁ θῶς εἰς τὸν λέοντα ἐνεπλήσσετο ἐκ τοῦ καθαρωτέρου ἐκείνου αἵματος, φρονῶν ὅτι ἤθελε τὸ ἀποδώσει μεμυγμένον μετὰ τοῦ ἐδικοῦ του.

Ὑπῆρχον προσέτι νέοι τρόποι σφαγῆς ἡ λαιμητόμος θλάται ταχέως! ἐπενόησε τὰς καταποντίσεις πολλῶν ὁμοῦ, ὧν τὸ ὄνομα κατέστη ἀχώριστον τοῦ ἐδικοῦ του. Κατεσκευάσθησαν πλοῖα ἐπὶ τούτῳ ἐντὸς τοῦ λιμένος, γνωρίζοντες καὶ διὰ ποῖον σκοπὸν διότι τὰ εἶδον εἰς τὸ ναυπηγεῖον· τὰ πλοῖα δὲ ταῦτα τὰ εἴκροι ποδῶν μήκει· ἦσαν περιεργα καὶ πρωτοφανῆ ἐπειδὴ ἠνοίγοντο ἵνα καταθυθίσωσιν ἐντὸς τοῦ ὕδατος τοὺς ἐπὶ τῇ τιμωρίᾳ ταύτῃ καταδικασμένους· καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῆς δοκιμῆς των συνέδραμε σχεδὸν τοσοῦτος λαὸς ἐπὶ τῆς ὁχθῆς, ὅσος ἔταν ῥίπτωσι πλοῖον μετ' ἀνθοδόσμῳ ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου του ἰστοῦ καὶ σημαίας εἰς ἅπαντα τὰ ἐπὶ κρήνην.

Ὡ! φεῦ τοῖς ἀνθρώποις οἴτινες, ὡς τὸν Καρρίερον, μεταχειρίζονται τὴν φαντασίαν των ἐπινοούντες διάφορα εἶδη βασάνων θανάτου, διότι κάθε μέσον πρὸς θράυσιν τοῦ ἀνθρώπου εἶναι εὐκόλον τῷ ἀνθρώπῳ. Δυστυχία ἐκείνοις οἴτινες, ἀνευ θεωρίας, κάμνουσιν ἀνωφελεῖς φόνους! εἰσὶν αἰτία ὥστε αἱ μητέρες ἡμῶν νὰ τρέμωσι προφέρονσαι τὰς λέξεις ἐπανάστασις καὶ δημοκρατία, ἀχωρίστους δι' αὐτὰς, τῶν λέξεων σφαγῇ καὶ ὀλεθροῦ. Καὶ αἱ μητέρες

ἡμῶν κάμνουσιν ἀνθρώπους, καί, εἰς τὰ δεκαπέντε ἔτη, τίς ἐξ ἡμῶν ἀπερχόμενος ἐκ τῶν χειρῶν τῆς μητρὸς του, δὲν τρέμει ὡσαύτως εἰς τὰς λέξεις ἐπανάστασις καὶ δημοκρατία;

Ἐπανεβλῶμεν εἰς τὸν Μαρσῶ καὶ εἰς ὁλόκληρον οἰκογένειαν ἣν τὸ ὄνομα του ὑπεράσπιζεν ἐναντίον τοῦ ἰδίου Καρρίερου. Ἡ Λευκὴ ἀνετίθη εἰς τὰς δύο νεάνιδας, αἵτινες ἐγένοντο φίλαι τῆς μετὰ σειρὰν ἀσπασμῶν· διότι ὑπάρχει ἡλικία καθ' ἣν ἐκάστη νεᾶνι νομίζει ὅτι εὖρε φίλην αἰωνίαν εἰς τὴν φίλην τὴν ὁποίαν πρὸ μιᾶς ὥρας ἐγνώρισε. Ἐβῆλθον ὁμοῦ πρᾶγμα τι σχεδὸν σπουδαῖον ὡς τὸν γάμον τὰς κατεῖχε· γυναικεῖος στολισμός· ἡ Λευκὴ δὲν ὤφειλε νὰ διατηρήσῃ ἐπὶ πλέον τὰ ἀνδρικὰ ἐνδύματα.

Πάραυτα τὴν ἐπανεφέρουν στολισμένην ἐκ τῶν διπλῶν τῶν ἐνδυμάτων καὶ ἐδέησε νὰ ἐνδυθῇ τὴν ἐσθῆτα μὲν τῆς μιᾶς τὸ σάλιον δὲ τῆς ἐτέρας. Ἀσυλ-λόγιστοι νεάνιδες! εἶναι ἀληθές ὅτι, καὶ αἱ τρεῖς ὁμοῦ δὲν εἶχον τὴν ἡλικίαν τῆς μητρὸς τοῦ Μαρσῶ, ἥτις εἰσέτι ἦτον ὥραία.

Ὅτε ἡ Λευκὴ ἐπανῆλθεν ὁ νέος στρατηγὸς ἔσπευσεν εἰς προὑπάντησίν της, καὶ ἐσταμάτησεν ἐκπεπληγμένος. Ὑπὸ τὸ πρῶτον τῆς ἐνδυμα εἶχε μόλις παρατηρήσει τὸ οὐράνιον κάλλος της καὶ τὰς χάριτάς της, ὥς ἐπανεβλᾶσεν ὑπὸ τὸ γυναικεῖον ἐνδυμα. Εἶναι ἀληθές ὅμως ὅτι εἶχεν ὅλα τὰ θέληγτρα τῆς ὥραιας· μίαν στιγμὴν ἐλησιμόνησεν ἐμπροσθεν τοῦ καθρέπτου, πόλεμον, Βανδέαν καὶ σφαγὴν· διότι ἡ ψυχὴ ἡ μᾶλλον ἀνυπόκριτος ἔχει τὴν ἐρωτοτροπίαν της ὅταν ἄρχεται τοῦ ἀγαπᾶν καὶ διότι θέλει νὰ ἀρέσκῃ εἰς τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷ.

Ὁ Μαρσῶ ἠθέλησε νὰ ὁμιλήσῃ, καὶ δὲν ἐδυνάθη νὰ προφέρῃ μίαν λέξιν· ἡ Λευκὴ ἐμειδίασε καὶ τῷ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα, περιχαρὴς, διότι εἶδεν ὅτι τῷ ἐφάνη ὥραία ὅσον ἐπιθύμει.

Τῇ ἐσπέρα, ὁ νέος μνηστὴρ τῆς ἀδελφῆς τοῦ Μαρσῶ ἦλθε, καὶ, ἐπειδὴ ὁ παῖς ἔρωσ ἐνίαι ἐγώιστης, ἀπὸ τῆς φιλαντίας ἕως τοῦ μητρικοῦ ἔρωτος, δὲν ὑπῆρξε μία οἰκία εἰς Νάντην, μίᾳ μόνῃ ἱσῶς, ἔνθα τὸ πᾶν νὰ ἦναι χαρὰ καὶ ἀγαλλίας, ὅτε περὶ αὐτῆς τὸ πᾶν ἦτο δάκρυα καὶ θλίψεις.

Ὡ! πόσον ὁ Μαρσῶ καὶ ἡ Λευκὴ παρεδόθησαν εἰς τὴν νέαν ζωὴν! πόσον ἡ προτεραιὰ τοῦ ἐφαινετο ὀπισθεν αὐτῶν! ὡς ὄνειροπόλημα! Μόνον κατὰ καιρὸν, ἡ καρδίᾳ τῆς Λευκῆς ἐθλίβετο, καὶ δάκρυα ἐβλάστανον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της· διότι αἰφνιδίως ἐσυλλογίζετο τὸν πατέρα της· ὁ Μαρσῶ τὴν παρηγόρει· ἔπειτα διὰ νὰ τὴν διασκεδάσῃ, τῇ διηγείτο τὰς πρώτας τοῦ ἐκστρατείας· πῶς ὁ ὑπότροφος ἐγένετο στρατιώτης εἰς τὸ δέκατον πέμπτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἀξιωματικὸς εἰς τὸ δέκατον ἑξῆς, συνταγματάρχης εἰς τὸ δέκατον ἑννατον, στρατηγὸς εἰς τὸ εἰκοστὸν πρῶτον. Ἡ Λευκὴ τὸν προέτρεψε νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνῃ συγχαίς, διότι εἰς ὅσα τῇ ἔλεγε, δὲν ὑπῆρχε λέξις ἄλλου ἔρωτος.

Καὶ ἐν τούτοις ὁ Μαρσῶ ἠγάπησε, ἠγάπησε δι' ὅλης τῆς ἰσχύος τῆς ψυχῆς, τὸ ἐνόμιζε τοῦλάχιστον Ἀκολούθως πάραυτα ἠπατήθη, ἐπροδόθη· ἡ κατα-

φρόνησις, μετὰ δυσκολίας, ἐποποιετήθη εἰς τόσον νεαρὰν καρδίαν εἰς ἣν πλέον δὲν ὑπῆρχον ἡ πάθη. Τὸ αἷμα ὅπερ ἐθέρμαινε τὰς φλέβας τοῦ ἐψυχράνθη ἐραδῆως, ψυχρότης μελαγχολικὴ διεδέχθη τὴν ἐξαψιν· ὁ Μαρσῶ τέλος, πρὶν γνωρίσῃ τὴν Λευκὴν, ἦτο ἀσθενὴς στερημένος, διὰ τῆς αἰφνιδίου ἐλλείψεως τῆς θερμότητος, τὴν ἐνέργειαν καὶ τὴν ἰσχύιν ἣν ὤφειλεν εἰς μόνον τὴν παρουσίαν του.

Λοιπὸν! ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ ἐνύπνια τῆς εὐδαιμονίας, ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα νέας ζωῆς, ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ γοητεύματα τῆς νεότητος αἵτινα ὁ Μαρσῶ ἐνόμιζεν διὰ παντὸς χαθέντα δι' αὐτὸν, μετεμψυχῶντο εἰς τι ὑπερόριον εἰσέτι ἀόριστον, ἀλλ' ὅπερ ἐν τούτοις ἐδύνατο νὰ πλησιάσῃ ἡμέραν τινά· ὁ ἴδιος ἐξεπλήττετο ὅτι τὸ μεῖδιμα ἐπανήρχετο ἐνίστε καὶ ἀνευ ἀντικειμένου νὰ διαβῇ ἐπὶ τῶν χειλέων του, καὶ δὲν ἠσθάνετο τι πλέον ἐκ τῆς δυσκολίας ἐκείνης τοῦ ζῆν ἥτις, τὴν προτεραιάν εἰσέτι, ἀπερρόρα τὰς δυνάμεις του καὶ τὸν ἔκκαμνε νὰ ἐπιθυμῇ θάνατον προσεχῇ ὡς τὸ μόνον ἔρκος ὅπερ δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ἡ θλίψις.

Ἡ Λευκὴ ἐξ ἄλλου μέρους παρασυρθεῖσα κατ' ἀρχὰς πρὸς τὸν Μαρσῶ δι' αἰσθήματος φυσικοῦ ἐγγνωμοσύνης, ἀπέδιδε τῷ αἰσθήματι τούτῳ τὰς διαφόρους συγκινήσεις αἵτινες τὴν κατετάραττον. Δὲν ἦτον ἀπλουστάτη ὡς ἐπιθύμει ἐπιμόνως ἡ παρουσία τοῦ ἀνδρὸς ὅστις τῆς ἔσωσε τὴν ζωὴν; Αἱ λέξεις αἵτινες ἐξέφυγον τοῦ στόματός του ἐδύναντο νὰ ᾤσιν εἰς αὐτὴν ἀδιάφοροι; Ἡ φυσιογνωμία του περιβλημένη μελαγχολίας τόσον βαθείας δὲν ἐπροκάλει συμπάθειαν; ἔπειτα ὅταν θεωροῦσα αὐτὸν τὸν ἔβλεπε νὰ στενάζῃ, δὲν ἦτον πάντοτε ἐτοιμὴ νὰ εἴπῃ· Τί δύσμαι, φίλε, νὰ κάμω ὑπὲρ σοῦ ὅστις τοσαῦτα ὑπὲρ ἐμοῦ ἔκαμες;

Τραπιάζοντο ὑπὸ τῶν διαφόρων τούτων αἰσθημάτων, αἵτινα καθεκάστην προσεκτινῶντο νέαν ἰσχύιν, ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Μαρσῶ ἀπέραντον τοὺς πρώτους καιροὺς τῆς διαμονῆς τῶν εἰς Νάντην· τέλος ἡ προδιορισθεῖσα ἐποχὴ διὰ τὴν ὑπανδρίαν τῆς ἀδελφῆς τοῦ νέου στρατηγοῦ ἐφθασέ.

Μετὰξὺ τῶν λιθοκλλητῶν κόσμων αἵτινα παρήγειλε δι' αὐτὴν, ὁ Μαρσῶ ἐξέλεξεν ἕνα πολῦτιμον ὃν προσέφερε τῇ Λευκῇ. Ἡ Λευκὴ τὸν ἐθεώρησε κατ' ἀρχὰς διὰ τῆς νεανικῆς τῆς ἐρωτοτροπίας, ἔπειτα πάραυτα ἐκλείσσε τὴν θύκην.

— Οἱ κόσμοι ἀρμύζουσιν εἰς τὴν θέσιν μου; εἶπε μελαγχολικῶς· κόσμοι δι' ἐμέ! ἐνῷ ἴσως ὁ πατὴρ μου φεύγει ἀπὸ ἀγροικίας εἰς ἀγροικίαν, ἐπαυτῶν τεμάχιον ἄστου διὰ τὴν ζωὴν του, σιτοβολῶνα δι' ἄστυλόν του· ἐνῷ, ἐγὼ ἡ ἰδία προγεγραμμένη... Ὅχι, ὡς με κρύψῃ ἡ ἀπλότης μου ἀφ' ὧν τὰ βλέμματα· συλλογισθῇ ὅτι δύναμαι νὰ ἀναγνωρισθῶ.

Ὁ Μαρσῶ ματαίως τὴν ἐβίβασε δὲν συγκατετίθη νὰ δεχθῇ ἡ τεχνιτὸν ἐρυθροῦν ῥόδον ὅπερ εὕρισκετο μετὰξὺ τῶν στολισμῶν.

Αἱ ἐκκλησίαι ἦσαν κεκλεισμέναι· καὶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς πόλεως ἐπεκυρώθη ὁ γάμος. Ἡ τελετὴ

ὑπῆλξε βραχεῖα καὶ μελαγχολικῇ, αἱ νεάνιδες ἐπόθουν τὴν ἐκκλησίαν κεκοσμημένην ὑπὸ κηρίων καὶ ἀνθέων, τὸ κάλυμμα τὸ κρεμάμενον ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς τῶν νέων συζύγων, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἀνταλλάσσονται οἱ γέλωτες τῶν ὑποβασταζόντων αὐτὸ, καὶ τὴν εὐλογίαν τοῦ ἱερέως τοῦ λέγοντος· « Πορεύητε, τέκνα, καὶ εὐτυχῆτε. »

Εἰς τὴν θύραν τοῦ Ξενοδοχείου τῆς πόλεως, προσβεία ναυτῶν ἐπερίμενε τοὺς νυμφούς. Ὁ θαμνὸς τοῦ Μαρσῶ εἴλκυεν εἰς τὴν ἀδελφὴν του τὴν τιμὴν ταύτην. Εἰς τῶν ἀνθρώπων τούτων οὕτινος ἡ μορφή δὲν τῷ ἐφαίνετο ἄγνωστος, εἶχε δύο ἀνθοδέσμας· ἔδωκε τὴν μίαν εἰς τὸν συζυγον· ἔπειτα προχωρῶν πρὸς τὴν Δευκὴν, ἥτις τὸν θεώρει ἀσκαρδαμυκτὶ, τῇ ἐπαρουσίασε τὴν ἑτέραν.

— Τινγοῦτ, ποῦ εἶναι ὁ πατήρ μου; εἶπεν ἡ Δευκὴ ὠχρίῳσα.

— Εἰς τὸν Ἅγιον Φλωρέντιον, ἀπεκρίθη ὁ ναύτης. Λάβετε τὴν ἀνθοδέσμην ταύτην, ὑπάρχει ἐντὸς ἐπιστολῇ. Ζήτησὲ ὁ βασιλεὺς, δεσποσύνη Δευκὴ.

Ἡ Δευκὴ ἠθέλησε νὰ τὸν στοματίσῃ, νὰ ὁμιλήσῃ, νὰ ἐρωτήσῃ, ἀλλ' εἶχε χαθῇ. Ὁ Μαρσῶ ἀνεγνώρισε τὸν ὁδηγόν, καὶ ἀκουσίως του ἐθαύμαζε τὸν ζῆλον, τὴν ἐπιτηδεύοντα καὶ τὴν τόλμην τοῦ χωρικοῦ.

Ἡ Δευκὴ ἀνέγνωσε τὴν ἐπιστολὴν μετ' ἀγωνίας. Οἱ Βανδεανοὶ ὑπέστησαν καταστροφὰς καὶ ἀποτυχίας· ὁλόκληρος λαὸς μετανάστευσεν, ὀπισθοδρομῶν ἔμπροσθεν τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τοῦ λιμοῦ. Τὸ ἐπιλοιπον τῆς ἐπιστολῆς ἦτον εὐγνωμοσύνη διὰ τὸν Μαρσῶ. Ὁ μαρκήσιος; ἔμαθε τὰ πάντα τῇ ἐπιμελείᾳ τοῦ Τινγοῦτ. Ἡ Δευκὴ ἦτο μελαγχολικὴ, ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἐκ νέου τὴν ἔρριπεν ἐν τῷ μέσῳ τῶν ὁμοτήτων τοῦ πολέμου· ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ Μαρσῶ πλεόν τὸν συνήθους, τῷ ὠμίλει πλησιέστερον καὶ διὰ γλυκυτέρας φωνῆς. Ὁ Μαρσῶ πιθανὸν νὰ τὴν ἤθειεν ἐπὶ μελαγχολικώτεραν· διότι, εἰς τὴν θαυτέραν μελαγχολίαν ὑπάρχει πλειοτέρα ἀφοσίωσις· καὶ τὸ εἶπον, ὑπάρχει πολὺς ἐγαῖμος εἰς τὸν ἔρωτα.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελετῆς ξένος τις, ὅστις ὡς ἔλεγε, εἶχεν ὑποθέσεις ἐπισήμους νὰ διαβιβάσῃ εἰς τὸν Μαρσῶ, εἰσῆλθον εἰς τὴν αἴθουσαν. Βίσερχόμενον δέ, ὁ Μαρσῶ, τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην πρὸς τὴν Δευκὴν, ἥτις τῷ ἐδίδε τὸν βραχίονα, δὲν τὸν παρετήρησε ποσὸς κατ' ἀρχάς· ἀλλὰ πάραυτα αἰσθανθεὶς τὸν βραχίονα τοῦτον νὰ τρέμῃ, ὕψωτε τὴν κεφαλὴν· ἡ Δευκὴ καὶ αὐτὸς ἦσαν ἔμπροσθεν τοῦ Δελμάρ.

Ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ λαοῦ ἐπλησίασε βραδέως, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων προσηλωμένους ἐπὶ τῆς Δευκῆς καὶ τὸν γέλωτα ἐπὶ τῶν χειλέων· ὁ δὲ Μαρσῶ, τὸν ἰδῶτα ἔχων ἐπὶ τοῦ μετώπου, τὸν θεώρει νὰ προχωρῇ ὡς ὁ δὸν Ἰωάννης θεωρεῖ τὸ ἀγαλμα τοῦ Ταξιάρχου ἱπποτικοῦ τάγματος.

— Ωραία μου, ἔχεις ἀδελφόν;

Ἡ Δευκὴ ἐψέλλισε καὶ ἠτοιμάσθη νὰ ριφθῇ εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ Μαρσῶ· ὁ Δελμάρ ἐξηκολούθησε.

— Ἄν ἡ μνήμη καὶ ἡ ὁμοιότης σου δὲν με ἀπατῶσι, ἐπρογευματίσαμεν ὁμοῦ εἰς Χολλέτον. Πῶς γίνεται νὰ μὴν τὸν ἰδῶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἰς τοὺς ζυγούς τοῦ δημοκρατικοῦ στρατοῦ;

Ἡ Δευκὴ ἠθάνετο τὰς δυνάμεις τῆς ἐκλειπούσας· ὁ διαπεραστικός ὀρθαλμὸς τοῦ Δελμάρ ἐξηκολούθει τὰς προόδους τῆς ταραχῆς τῆς, καὶ ἐμελλε νὰ ὑποκύβῃ ὑπὸ τὸ βλέμμα τοῦτο, ὅτε ἐστράφη καὶ ἐπροσηλώθη ἐπὶ τοῦ Μαρσῶ.

Τότε δὲ καὶ ὁ Δελμάρ ἐρρίγινε· ὁ νέος στρατηγὸς εἶχε τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς λαβῆς τῆς σπάθης του, ἢν ἐθλίβε σπασμωδικῶς. Ἡ μορφή τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ λαοῦ ἐπνέλαβε πάραυτα τὴν συνήθη τῆς ἔκφρασις· ἐφάνη ὅτι ἐξ ὁλοκλήρου ἐλησμονήσεν ὅτι εἶπε πρὸ μικροῦ, καὶ λαμβάνων τὸν Μαρσῶ ἀπὸ τὸν βραχίονα τὸν συμπαρέσχε μετὰ τοῦ παραθύρου, τῷ συνωμίλητε στίγμάς τινος περὶ τῆς ἐνεστώσης καταστάσεως τῆς Βανδέας καὶ τὸν ἐπληροφόρησε ὅτι ἦλθεν εἰς Νάντην ὅπως συσκεφθῇ μετὰ τοῦ Καρρίεου ἐπὶ τῶν νέων μέτρων τῆς αὐστηρότητος· αἵτινα κατεπαίγετο νὰ μεταχειρισθῇ καθ' ὅσον ἀφώρα τοὺς ἐπαναστάτας. Τῷ ἀνῆγγειλεν προσέτι ὅτι ὁ στρατηγὸς Δουμάς προσεκλήθη εἰς Παρισίους· καὶ ἀφίνων αὐτὸν πάραυτα, διέβη χαιρετῶν καὶ μειδιῶν ἔμπροσθεν τοῦ καθίσματος· ἔνθα ἡ Δευκὴ ἔπεσεν ἀφίνουσά τὸν βραχίονα τοῦ Μαρσῶ καὶ ἐνθ' ἔμεινε ψυχρὰ καὶ ὠχρά.

Μετὰ δύο ὥρας ὁ Μαρσῶ διατάχθη νὰ ἀναχωρήσῃ ἀνευ ἀναβολῆς ὅπως ἐνωθῇ μετὰ τοῦ στρατοῦ τῆς Δύσεως καὶ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ τάγματός του.

Ἡ αἰφνίδιος αὕτη καὶ ἀνέλπιστος διαταγὴ τὸν κατέπληξε· ἐνόμισεν ὅτι εἰς ταύτην ἔδωκε συμφωνίαν τινὰ μετὰ τῆς σκηνῆς τῆς συμβάσεως μίαν στιγμὴν πρότερον· ἡ ἀδεία του ἐτελείωνε μετὰ δικά πέντε ἡμέρας· ἔτρεξεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δελμάρ ὅπως ἐπιτύχῃ ἐξηγήσεις τινάς· ἀλλ' εἶχεν ἀναχωρήσει ἅμα συνδιαλεχθεὶς μετὰ τοῦ Καρρίεου. Ἐπρεπε νὰ ὑπακούσῃ· τὸ ταλαντεύεσθαι, ἦν χάνεσθαι. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, οἱ στρατηγοὶ ὑπέκειντο εἰς τὴν ἰσχὺν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ τῶν σταλέντων παρὰ τῆς Συνελεύσεως. Ὁ Μαρσῶ ἦτο πλῆσιον τῆς Δευκῆς ὅτ' ἐδέχθη τὴν διαταγὴν ταύτην. Παραζαλισθεὶς ἀπὸ τὴν ἀνέλπιστον προσβολὴν, δὲν εἶχε τὴν καρτερίαν νὰ τῇ ἀναγγεῖλῃ ἀναχώρησιν ἥτις τὴν ἐγκατέλειπε μόνην καὶ ἀνυπεράσπιστον ἐν τῷ μέσῳ πόλεως ποτιζομένης καθημερινῶς ἐκ τοῦ αἵματος τῶν συμπατριωτῶν τῆς. Ὑπαρτήρησε τὴν ταραχὴν του, καὶ ἡ ἀνησυχία τῆς ὑπερβαίνουσα τὴν δειλίαν τῆς, τὸν ἐπλησίασε μετὰ τὴν ἀνίσχυον βλέμμα γυναικὸς ἀγαπωμένης, ἥτις εἰζεύρει ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα τοῦ ἐρωτᾶν, καὶ ἥτις ἐρωτᾷ. Ὁ Μαρσῶ τῇ ἐπαρουσίασε τὴν διαταγὴν ἣν πρὸ μικροῦ ἐδέχθη. Ἡ Δευκὴ μόλις ἔρριπεν ἐπὶ ταύτης τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἠνόησε εἰς τίνα κίνδυνον ἡ ἀπειθεία ἐξετίθει τὸν ὑπερασπιστὴν τῆς· ἡ καρδιά τῆς ἐθλίβετο, καὶ ἐν τούτοις εὔρει τὴν δύναμιν νὰ τὸν παρακινήσῃ νὰ φύγῃ ἀνευ

ἀργοπορίας. Αἱ γυναῖκες κέκτηνται κάλλιον τῶν ἀνδρῶν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς εὐφυχίας, διότι, εἰς αὐτάς, ἡ εὐφυχία αὐτὴ συνέχεται ἐξ ἑνὸς μέρους μετὰ τῆς αἰδοῦς. Ὁ Μαρσῶ τὴν θεώρησε μελαγχολικῶς.

— Καὶ σὺ, ὡσαύτως, Λευκὴ, εἶπε, διαττάτεις νὰ ἀπομακρυνθῶ; Εἰς τὸ ἔργον, εἶπεν ἐγειρόμενος καὶ τρόπον τινὰ ὁμιλῶν πρὸς ἑαυτὸν, τίς ἠδύνατο νὰ μὲ κάμῃ νὰ πιστεῦσω τούναντίον; Ἄφρων ἔγώ! Ὅτε ἐσυλλογιζόμην τὴν ἀναχώρησιν ταύτην, ὠνειροπόλουν ἐνίοτε ὅτι θὰ χύσει δάκρυα καὶ κλαυθμούς. — Ἐβιάδιζε μεγάλοις βήμασι. — Ἄφρων! δάκρυα, καὶ κλαυθμούς! Ὡς νὰ μὴ τῇ ἡμῇ ἀδιάφορος! Καὶ στρεφόμενος, εὗρεθ' ἀντικρὺ τῆς Λευκῆς δύο δάκρυα ἔρρεον ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς νεανίδος τῆς ἀφώνου, ἥ; οἱ διακεκομμένοι στεναγμοὶ ἀνύψουν τὸ στήθος τῆς. Καὶ ὁ Μαρσῶ αὐτὸς ἠσθάνθη κλαυθμούς εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ὡ! Συγχώρησόν μοι, τῇ εἶπε, συγχώρησόν μοι, Λευκὴ, ἀλλ' εἶμαι πολὺ δυστυχὴς, καὶ ἡ δυστυχία καθίστησι τὸν ἄνθρωπον δύσπιστον. Πλησίον ὑμῶν πάντοτε, ἡ ζωὴ μου ἐφαίνετο μεμιγμένη μετὰ τὴν ἐδικήν σου· πῶς νὰ χωρίσω τὰς ὥρας μου ἐκ τῶν ὥρῶν σου, τὰς ἡμέρας μου ἐκ τῶν ἡμερῶν σου; Τὰ πάντα ἐλυσμόνησα· ἐπίστευον τῇ αἰωνιότητι οὕτω. Ὡ δυστυχία! δυστυχία! ὠνειροπόλουν, καὶ ἠγέρθην. Λευκὴ, ἐπρόσθεσε διὰ περισσοτέρας γαλήνης, ἀλλὰ διὰ φωνῆς μελαγχολικωτέρας, ὁ πόλεμος ὃν κάνομεν εἶναι σκληρὸς καὶ αἰματηρὸς, θυνάτων νὰ μὴν ἐπανιδώμεν ἀλλήλους ποτέ. Ἐλαβὲ τὴν χεῖρα τῆς Λευκῆς, ἥτις ὠλόλυξε. Ὡ! ὑποσχέθητί μοι, ἂν πέσω κτυπηθεὶς μακρὰν ὑμῶν. . . Λευκὴ, πάντοτε εἶχα τὸ προαίσθημα βραχυχρονίου ζωῆς· ὑποσχέθητί μοι ὅτι ἡ ἀνάμνησίς μου θέλει παρίσταται ἐνίοτε εἰς τὴν διάνοιάν σου, τὸ ὄνομά μου εἰς τὸ στόμα σου, καὶ ἂν τοῦτο συνέβαινεν ἐν ἐνυπνίῳ· ἐγὼ, ἐγὼ, σοὶ ὑπόσχομαι, Λευκὴ, ὅτι, ἂν ὑπάρχῃ μετὰ τῆς ζωῆς μου καὶ τοῦ θανάτου μου ὁ καιρὸς νὰ προσφέρω ἕν ὄνομα, ἐν μόνον, τοῦτο ἤθελεν εἶσθαι τὸ ἰδικόν σου.

Ἡ Λευκὴ ἐπνίγετο εἰς τὰ δάκρυα· ἀλλ' ὑπῆρχον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς ἄπειροι ὑποσχέσεις τρυφερώτεραι τῶν ὅσας ὁ Μαρσῶ ἀπῆτει. Διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἔθλιβε τὴν τοῦ Μαρσῶ, ὅστις ἦτο πρὸ τῶν ποδῶν τῆς, καὶ, διὰ τῆς ἑτέρας, τῷ ἐδεικνυε τὸ ἐρυθρὸν ρόδον, δι' οὗ ἡ κεφαλὴ τῆς ἐκοσμεῖτο.

— Διὰ παντός! διὰ παντός! ἐψέλισε καὶ ἔπεσε λειποθυμημένη.

Αἱ κραυγαὶ τοῦ Μαρσῶ ἐφείλκυσαν τὴν μητέρα καὶ τὰς ἀδελφάς του. Ἐνόμιζε τὴν Λευκὴν νεκράν· ἐκυλίστο εἰς τοὺς πόδας τῆς. Τὸ πᾶν ἐκκλίνει εἰς ὑπερβολὴν εἰς τὸν ἔρωτα, φόβου καὶ ἐλπίδες. Ὁ στρατιωτὴς κατήντησε παιδίον.

Ἡ Λευκὴ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς καὶ ἠρθῆρας ἐλέπυσα τὸν Μαρσῶ εἰς τοὺς πόδας τῆς, καὶ τὴν οἰκογένειαν περὶ αὐτοῦ.

— Ἀναχωρεῖ, εἶπε, ὅπως πολεμήσῃ κατὰ τοῦ πατρὸς μου, ὥς· Ὡ! φείσθητι τὸν πατέρα μου· ἂν

ὁ πατήρ μου πέσῃ εἰς τὰς χεῖράς σου, συλλογίσθητι ὅτι ὁ θάνατός του θέλει μὲ φονεύσει. Τί ἔτι πλέον θέλετε; ἐπρόσθεσε ταπεινοῦσα τὴν φωνήν· δὲν ἐσυλλογίσθη τὸν πατέρα μου ἢ συλλογισθεῖσα πρῶτον σέ. Ἐπειτα, συναγαγοῦσα πάραυτα τὴν εὐφυχίαν τῆς ἰκέτευε τὸν Μαρσῶ νὰ ἀναχωρήσῃ· ὁ ἴδιος ἠνόει τὴν ἀνάγκην, καὶ οὕτω δὲν ἀντέτεινεν ἐπὶ πλέον εἰς τὰς παρακλήσεις· ὡς καὶ εἰς τὰς τῆς μητρὸς του. Αἱ ἀναγκαῖαι διαταγαὶ τῆς ἀναχωρήσεώς του ἐδόθησαν, καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἀπεχαιρέτησε τὴν Λευκὴν καὶ τὴν οἰκογένειάν του.

Ὁ Μαρσῶ ἠκολούθει, ἀφήσας τὴν Λευκὴν, τὴν ἡδὼν ἣν μετ' αὐτῆς διέτρεξε· ἐπροχώρει χωρὶς νὰ ταχύνη ἢ βραδύνη τὸ βᾶδισμα τοῦ ἵππου του, καὶ ἐκάστη ἀτραπὸς ἢ ἄλλο τι τῷ ἀνεμίμνησκε τινὰς λέξεις ἐκ τῆς διηγήσεως τῆς νέας Βανδευανῆς· ὁ κίνδυνος δὲ τὸν ὁποῖον διέτρεχε, καὶ τὸν ὁποῖον δὲν ἐσυλλογίσθη ἐνόσφῃ ἦτο πλησίον τῆς, πῶ ἐφαίνετο ἥδη ἔτι μεγαλύτερος ἢ πρότερον· ἐκάστη λέξις τοῦ Δελμάρ ἐβόμβει εἰς τὰ ὦτα τοῦ· εἰς ἐκάστην στιγμήν ἦτο ἕτοιμος νὰ σταματίσῃ τὸν ἵππον του, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Νάντην· καὶ τῷ ἐχειρίσθη ἅπαν τὸ λογικόν του ὥστε νὰ μὴν ὑποχωρήσῃ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ τὴν ἐπανιδῇ.

Ἄν ὁ Μαρσῶ ἰδύνατο νὰ ἐνασχοληθῇ εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς τὸ κατέχον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ διάνοιαν, θὰ παρετήρει, εἰς τὴν ἐσχατιάν τῆς ὁδοῦ, καὶ ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν, ἰππέα τινὰ ὅστις, σταθεὶς μίαν στιγμήν ὅπως βεβαιώσῃ ὅτι δὲν ἠπατᾷ, ἐκέντησε τὸν καλπαζόντα ἵππον του διὰ νὰ τὸν πλοισιάσῃ, καὶ θὰ ἀνεγνώριζε τὸν στρατηγὸν Δουμᾶ ὅσον ταχέως καὶ αὐτὸς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεγνωρίσθη.

Οἱ δύο φίλοι ἐπῆδησαν κάτω τῶν ἵππων των, καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τοὺς βραχίονας ἀλλήλων.

Τῇ αὐτῇ στιγμή ἄνθρωπός τις ἔχων τὴν κόμην περιβρεκτον ἐξ ἰδρώτος, τὴν μορφήν αἰματοέσσαν τὰ ἐνδύματα ξεσχισμένα, πηλᾶ ἄνωθεν τνῦ φράκτου, κυλίστα ἢ μάλλον καταβαίνει τὸ μήκος τοῦ πρανοῦς, καὶ πίπτει ἀδυνατισμένος καὶ σχεδὸν ἀλαλος παρὰ τοὺς πόδας τῶν δύο φίλων, προσφέρων μόνον τὴν λέξιν ταύτην. — Συνελήφθη. . . Ἦτον ὁ Τινγούξ.

— Συνελήφθη! τίς; ἡ Λευκὴ; ἀνέκραξεν ὁ Μαρσῶ.

Ὁ χωρικός ἔκαμε νεῦμα καταρατικὸν ὁ δυστυχὴς δὲν ἰδύνατο πλέον νὰ ὁμιλήτῃ. Διέτρεξε πέντε λεύγας πάντοτε τρέχων ἀνὰ μέσων χανθᾶκων καὶ φρακτῶν, σπάρτων καὶ σχοίνων· ὥς· ἰδύνατο νὰ διατρέξῃ μίαν καὶ δύο λεύγας εἰσέτι ὅπως εὗρῃ τὸν Μαρσῶ, ἀλλ' ἀφοῦ τὸν εὗρε, ἔπεσε.

— Συνελήφθη! ἡ Λευκὴ συνελήφθη! ἐπανελάμβανε ἀδιακόπως, ἐνῷ ὁ φίλος του ἐφήρμοξε τὴν κολοκύνθην του πλήρῃ οἶνου εἰς τοὺς συνεσφιγμένους ὀδόντας τοῦ χωρικοῦ. Ἡ Λευκὴ συνελήφθη ἰδοὺ λοιπὸν διὰ ποῖον σκοπὸν μὲ ἀπεμάχονον. Ἀλέξανδρε, ἀνέκραξε λαμβάνων τὴν χεῖρα τοῦ φίλου του καὶ ἀναγκάζων αὐτὸν νὰ ἔγερθῇ, Ἀλέξανδρε, ἐπιστρέφω εἰς Νάντην, πρέπει νὰ μὲ ἀκολουθήσῃς διότι ἡ ζωὴ μου, ἡ εὐτυχία μου, τὸ μέλλον μου,

τὰ πάντα εἰσὶν ἐκεῖ ! οἱ ὀδόντες προσεκρούοντο ὀρ-
μητικῶς· ὅλον τὸ σῶμα τοῦ ἐταράχθη εἰς σπασμο-
δικὸν κίνημα. — Ἄς τρέμη ὅστις ἔφερε χεῖρα ἐπὶ
τῆς Λευκῆς ! Βίξεύρεις ὅτι τὴν ἡγάπων μὲ ὅλην
τὴν ἰσχύον τῆς καρδίας μου ; ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον
δι' ἐμὲ ὑπαρξίς· δυνάτῃ ἀνευ αὐτῆς, ὅτι θέλω νὰ
ἀποθάνω ἢ νὰ τὴν σώσω ; "Ὡ πόσον ἄφρων ἤμην
— ἀναχωρήσας ! . . . Ἡ Λευκὴ συνελήφθη ! καὶ
ποῦ ἀπήχθη ;

Ἡ Τινγοῦ πρὸς δὲν ἡ ἐρώτησις αὕτη ἐγένετο, ἤρ-
χισε νὰ ἐπανερχεται εἰς ἑαυτὸν, ἐβλεπεν τὰς φλέβας
τοῦ προσώπου τοῦ ἐξοιδαινομένου, ὡς ἂν ἦσαν ἐ-
τοιμὰ νὰ διαρρήχθωσι· οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἦσαν πλή-
ρεις αἵματος· καὶ μόλις, τόσον τὸ στήθος ἦτο τε-
θλιμμένον καὶ ἐσύριζε, ἡδυνήθη, εἰς τὴν ἐρώτησιν
ταύτην ἣτις ἐπανεληφθῆ δις : Καὶ ποῦ ἀπήχθη ;
νὰ ἀποκριθῇ :

— Εἰς τὴν φυλακὴν Βουφαῦ.

Μόλις αἱ λέξεις αὗται ἐλέχθησαν, καὶ οἱ δύο
φίλοι ἐπανελάβον καλπάζοντες τὴν πρὸς τὴν Νάντην
ἀγούσαν.

Δ'.

Δὲν εἶχον στιγμήν νὰ χάσωσιν· εἰς τὴν ἰδίαν
λοιπὸν οἰκίαν ἔνθα κατῴκει ὁ Καρρίερος οἱ δύο
φίλοι διευθύνθησαν. Ὅτε δὲ ἔφθασαν, ὁ Μαρσῶ ἐ-
πῆδησε κάτω τοῦ ἵππου τοῦ, ἐλάβε μηχανικῶς τὰ
ἐπιστόλιά του, ἅτινα εὗρισκοντο εἰς τὰς θήκας
των, τὰ ἔκρυπεν ὑπὸ τὸ ἐνδυμὰ του, καὶ ἐχύθη
εἰς τὰ δωμάτια τοῦ κρατοῦντος εἰς τὰς χεῖρας τοῦ
τὴν τύχην τῆς Λευκῆς. Ὁ φίλος τοῦ τὸν ἠκολού-
θησε ὀλίγον ψυχρότερον, μολοντί ἐτοιμος νὰ τὸν
ὑπερασπισθῇ ἂν ἐλάμβανε χρεῖαν τῆς βοηθείας του,
καὶ νὰ ρίψοικινδυνεύσῃ τὴν ζωὴν τοῦ μὲ τὴν αὐτὴν
ἀμεριμνίαν ὡς εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ἀλλὰ τὸν
ἀντιπρόσωπον δὲν ἔσχεσαν νὰ παρακινήσωσιν εἰς
συνδιάλεξιν οὔτε ἐπίμονον παρακλήσεις οὔτε ἀπειλαί.

Ὁ Μαρσῶ κατέβη ἡσυχώτερος παρ' ὅσον ἠλπίζεν
ὁ φίλος τοῦ. Πρὸ μιᾶς στιγμῆς, ἐφαίνετο ὅτι συν-
ἐλάβε νέον σχέδιον ὅπερ ἐμελέτα ἐσπευσμένως, καὶ
δὲν ὑπῆρχε πλέον ἀμφιβολία ὅτι ἐστάθη εἰς αὐτὸ
παρακαλέσας τὸν στρατηγὸν Δουμᾶν νὰ μεταβῇ
εὐθὺς εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ ταχυδρομεῖου, καὶ νὰ
τὸν περιμεῖνῃ εἰς τὴν θύραν τῆς Βουφαῦ μὲ ἵππους
καὶ ἄμαξαν.

Ὁ Εὐαμβὸς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μαρσῶ τῷ ἠνοίξαν
τὴν εἰσοδὸν τῆς φυλακῆς ταύτης· διέταξε τὸν δεσ-
μοφύλακα νὰ τὸν ὀδηγήσῃ εἰς τὸ δεσμοτῆριον ἔνθα
ἡ Λευκὴ ἦτο κλεισμένη. Ἐν τούτοις οὗτος ἀμφι-
ταλαντεύθη μίαν στιγμήν· ὁ Μαρσῶ ἐπανελάβε τὴν
προσταγὴν ἐντονώτερον καὶ ὁ δεσμοφύλαξ ὑπήκουσε
κάμνων αὐτῷ σημεῖον νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

— Δὲν εἶναι μόνη, εἶπεν ὁ ὀδηγὸς τοῦ ἀνοίγων
χαμηλὴν καὶ θολωτὴν θύραν δεσμοτῆριου οὗτινος
τὸ σκότος ἔκαμε τὸν Μαρσῶ νὰ τρέμη· ἀλλὰ δὲν
θὰ ἀργήσῃ νὰ ἀπαλλαχθῇ τοῦ συντρόφου της, διότι
σήμερον τὸν λαίμητέμνουσι. Εἰς τοὺς λόγους τού-
τους, ἔκλεισε τὴν θύραν ὀπισθεν τοῦ Μαρσῶ, καὶ

νὰ συντέμῃ τὴν συνδιάλεξιν ὡς δυ-
ναμένην νὰ τὸν διακινδυνεύσῃ.

Εἰσέτι θεταμωμένος ἐκ τῆς αἰφνιδίου μεταβά-
σεως ἀπὸ τῆς ἡμέρας εἰς τὴν νύκτα, ὁ Μαρσῶ ἐξέ-
τεινε τοὺς βραχίονάς του ὡς ἄνθρωπος ἐνυπνιαζό-
μενος, ζητῶν νὰ προφέρῃ τὴν λέξιν Λευκὴ, ἣν δὲν
ἠδύνατο νὰ συναρθρώσῃ, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ δια-
περάσῃ διὰ τῶν ἐλειμμάτων τοῦ τὰ σκότη ἅτινα
τὴν περιεκύκλουν· ἤκουτε κραυγὴν· ἡ νεᾶνις ἐβρίφθη
εἰς τοὺς βραχίονάς του· τὸν ἀνεγνώρισε πάραυτα·
ἡ ἐδικὴ της ὄψις ἐσυνήθισεν εἰς τὸ σκότος.

Ἐβρίφθη εἰς τοὺς βραχίονάς του, διότι ὑπῆρχε
μία στιγμή καθ' ἣν ὁ τρόμος τὴν ἔκαμε νὰ λησμο-
νήσῃ ἡλικίαν καὶ φύλλον· ἐπρόκειτο περὶ ζωῆς καὶ
θανάτου· προσεκολλήθη ἐπ' αὐτοῦ ὡς ὁ ναυαγῆσας
εἰς βράχον, μὲ ὀλουγμοὺς ἀνάνθρωπους καὶ περι-
πτύξεις σπασμωδικὰς.

— Ἄ ! ἄ ! δὲν μὲ ἐγκατέλειψας λοιπὸν ! ἀνέ-
κραξε τέλος. Μὲ συνέλαβον, μὲ ἔσυρον ἐδῶ. Εἰς τὸ
ἀκολουθοῦν με πληθος, παρετήρησα τὸν Τινγοῦ·
ἐφώνασα : Μαρσῶ ! Μαρσῶ ! καὶ ἔχῃθι ! Ὡ ! ἤμην
μακρὰν τῆς ἐλπίδος τοῦ νὰ σὲ ἐπανιδῶ . . . πρὸ
πάντων ἐδῶ . . . Ἀλλ' ἰδοὺ ἤλθες . . . ἤλθες . . .
δὲν θὰ μὲ ἀφήσῃς πλέον . . . Δὲν θὰ μὲ ἐλευθερώ-
σῃς ; . . . δὲν θὰ μὲ ἐγκαταλείψῃς ἐδῶ.

— Ἐπεθύμουν, καὶ προκειμένου νὰ χύσω τὸ
αἷμα μου, νὰ σὲ ἀποσπᾶσω τὴν ἰδίαν στιγμήν
ἄλλᾳ . . .

— Ὡ ! ἴδε λοιπὸν· ψηλάρισε τοὺς περιβρέκτους
τούτους τοίχους, τὸ δυσῶδες τοῦτο ἄχρυν, σεις ὁ
στρατηγός, δὲν δύνασθε . . .

— Λευκὴ, ἰδοὺ ὅτι δύναμαι νὰ κάμω· νὰ κτυ-
πήσω εἰς τὴν θύραν ταύτην, νὰ φονεύσω τὸν δεσμο-
φύλακα ὅστις θὰ τὴν ἀνοίξῃ· νὰ σὲ σύρω μέχρι
τῆς αὐλῆς, νὰ σὲ κάμω νὰ ἀναπνεύσῃς τὸν ἀέρα, νὰ
ἴδῃς τὸν οὐρανόν, καὶ νὰ φονεῖθῃς ὑπερασπιζόμενός
σε· ἀλλ' ἀποθανόντος ἐμοῦ, Λευκὴ, θὰ σὲ ἐπαναφέ-
ρουν εἰς τὸ δεσμοτῆριον τοῦτο, καὶ δὲν θὰ ὑ-
πάρξῃ πλέον ἐπὶ τῆς γῆς οὔτε εἰς ἄνθρωπος ὅστις
θὰ δυνήθῃ νὰ σὲ σώσῃ.

— Ἀλλὰ δύνασαι, σὺ ;

— Ἰσως.

— Ἐντὸς ὀλίγου ;

— Δύω ἡμέρας, Λευκὴ· σοῦ ζητῶ δύο ἡμέρας.
'Αλλ' ἀποκριθῇτι, καὶ σὺ, ἀποκριθῇτι εἰς ἐρώτησιν
ἐκ τῆς ὁποίας ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ σου καὶ ἡ ἐδικὴ
μου . . . Ἀποκριθῇτι ὡς ἡθελες ἀποκριθῇ εἰς τὸν
Θεόν . . . Λευκὴ, μὲ ἀγαπᾷς ;

— Κατάλληλος εἶναι ἡ στιγμή καὶ ὁ τόπος
ἔνθα τοιαύτη ἐρώτησις πρέπει νὰ γίνῃ, καὶ ἔνθα
δύναται τις νὰ ἀποκριθῇ ; Νομίζεις ὅτι τὰ τεῖχη
ταῦτα εἶναι συνειθισμένα νὰ ἀκούωσιν ἐξομολογή-
σεις ἔρωτος ;

— Ναί, εἶναι κατάλληλος ἡ στιγμή, διότι ἐξ-
μεθα μεταξὺ τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θάτου, μεταξὺ τῆς
ὑπάρξεως καὶ τῆς αἰωνιότητος. Λευκὴ, σπεῦσον νὰ
μὲ ἀποκριθῇς· ἐκάστη στιγμή μᾶς ἀφαιρεῖ μίαν
ἡμέραν, ἐκάστη ὥρα ἐνέτος . . . Λευκὴ, μὲ ἀγαπᾷς ;

— "Ω! ναι, ναι... Αί λέξεις αὐταὶ ἐξέφυγον χίονας ἐπὶ τοῦ στήθους, μὲ τὸν γέλωτα τοῦ παρὰ τοῦ στήθους τῆς νεάνιδος, ἥτις, λησμονοῦσα ὅτι δὲν ἐδύναντο νὰ ἰδῶσι τὸ ἐρυθρὰ τῆς, ἐκρυψε τὴν κεφαλὴν τῆς εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ Μαρσῶ.

— Λοιπὸν! Λευκὴ, πρέπει τὴν ἰδίαν στιγμὴν νὰ μὲ δεχθῇς σύζυγον.

Ἄπαν τὸ σῶμα τῆς Λευκῆς ἐβρίγχετο.

— Τίς δύναται νὰ ᾔῃαι ὁ σκοπὸς σου;

— Ὁ σκοπὸς μου εἶναι νὰ σὲ ἀφαρπάσω τοῦ θανάτου· θὰ ἰδῶμεν ἂν τολμῶσι νὰ στείλῳσιν εἰς τὴν λαιμητόμον τὴν σύζυγον στρατηγοῦ δημοκράτου.

Ἡ Λευκὴ ἐνόησεν ἅπαντα τὸν σκοπὸν τοῦ, ἔτρεμε διὰ τὸν κίνδυνον εἰς ὃν ἐξετίθετο ὅπως τὴν σώσῃ. Ὁ ἔρως τῆς ὡς ἐκ τούτου ἔλαβε νέαν ἰσχύν· ἀλλὰ συναγούσα τὴν εὐψυχίαν τῆς: — Εἶναι ἀδύνατον! εἶπε μετὰ σταθερότητος.

— Ἀδύνατον! διέκοψεν ὁ Μαρσῶ, ἀδύνατον! Ἀλλ' εἶναι παραφροσύνη· καὶ τί ἐμποδῖον δύναται νὰ ἐγερθῇ μεταξύ ἡμῶν καὶ τῆς εὐδαιμονίας, ἀρῶ μοι ἐξωμολογήσας ὅτι μὲ ἀγαπᾷς; Πιστεύεις λοιπὸν ὅτι τοῦτο δύναται νὰ ᾔῃαι ἀσήμενον; Ἀλλ' ἀκουσον λοιπὸν, ἀκουσεν, ἀποθνήσκεις! φαντάσθητι, τὸν θάνατον ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, τὸν δῆμιον, τὸν πέλεκυν, τὴν ἀλαζαν τῶν καταδίκων!

— "Ω! οἶκτον, οἶκτον! εἶναι φρικῶδες! Ἀλλὰ σὺ, σὺ, ἀπαξ γενομένην σύζυγόν σου, ἂν ὁ τίτλος οὗτος δὲν μὲ σώξῃ, ἀπόλλυσαι μετ' ἐμοῦ.

— Αὐτὸ λοιπὸν εἶναι τὸ αἷτιον ὅπερ σὲ κάμνει νὰ ἀπορρίπτῃς τὸν μόρον μέσον τῆς σωτηρίας σου ὅπερ σοὶ μένει. Λοιπὸν! Ἀκουσόν με, Λευκὴ· διότι καὶ ἐγὼ, ἔχω νὰ σοὶ ἐξημολογήθῃ· βλέπων σε, σὲ ἠγάπησα· ὁ ἔρως κατέστη πάθος, ζῶ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς ζωῆς μου, ἡ ὑπαρξίς μου εἶναι ὑπαρξίς σου, ἡ τύχη μου εἰσὶν αὐτὴν σου, εὐδαιμονίαν ἢ λαιμητόμον, τὸ πᾶν συμμεριθίσομαι μετὰ σοῦ· δὲν σὲ ἐγκαταλείπω, οὐδεμίᾳ ἀνθρώπινος δύναμις δυνήσεται νὰ μᾶς διαχωρήσῃ, ἢ, ἂν σὲ ἀφήσω, θὰ ἀνακράξω. Ζήτω ὁ Βασίλεϋς! ἡ λέξις αὕτη μὲ ἀνοίγει πάλιν τὴν φυλακὴν σου, ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἐξέλθωμεν ὁμοῦ. Λοιπὸν, ἔστω: προτιμῶ τὴν νύκτα εἰς τὸ αὐτὸ δεσμοκτήριον, τὴν ἀπαγωγὴν ἐντός τῆς αὐτῆς ἀμάξης, τὸν θάνατον ἐπὶ τῆς αὐτῆς λαιμητόμου.

— "Ω! ὄχι, ὄχι, φύγε· ἀφῃσέ με ἐν ὀνόματι τοῦ οὐρανοῦ, ἀφῃσέ με!

— Νὰ φύγω! Πρόσιξον, εἰς ὅ,τι λέγεις καὶ εἰς ὅ,τι θέλεις, διότι, ἂν ἐξέλθω ἀπ' ἐδῶ πρὶν γείνης ἐμῇ, χωρὶς νὰ μὲ δώσῃς τὸ δικαίωμα τοῦ ὑπερασπίξῃς σε, θὰ ὑπάγω νὰ εὕρω τὸν πατέρα σου, καὶ θὰ τῷ εἶπω: ἈΓέρων, ἐδύνατο νὰ σωθῇ, ἡ κόρη σου, καὶ δὲν ἠθέλησε· ἠθέλησεν ὥστε αἱ τελευταῖαι ἡμέραι σου νὰ διαβῶσι ἐν πένθει καὶ τὸ αἷμά τῆς νὰ κηλιδώσῃ τὰς λευκάς σου τρίχας. Θρήνησον, θρήνησον, γέμων, ὄχι διότι ἡ κόρη σου ἀπέθανεν, ἀλλὰ διότι δὲν σὲ ἠγάπα ἀρκετὰ διὰ νὰ ζήσῃ. »

Ὁ Μαρσῶ ἀπώθησε τὴν Λευκὴν, ἥτις ἔπεσε γονυκλινῆς ἐπὶ τὰ μακράν του, αὐτὸς δὲ περιπατεῖ τοὺς ὁδόντας ἔχων συνεπιγμένους, τοὺς βρα-

χίονας ἢ τοῦ κολασμένου. Ἦκουσε τοὺς ὀλολυγμοὺς τῆς Λευκῆς· τὰ δάκρυα ἀνέβλησαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἱ βραχίονές του ἐπανεπέσαν ἀνίσχυροι, καὶ ἐκυλίσθη εἰς τοὺς πόδας τῆς.

— "Ω! χάριν οἴκτου, ἐν ὀνόματι τοῦ τάφου τῆς μητρός σου, εἰς ὅ,τι ἔχεις φίλτρον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, Λευκὴ, συγκατατέθητι νὰ γείνης σύζυγός μου· πρέπει, τὸ ὀφείλεις.

— « Ναι, τὸ ὀφείλεις, νεάνις, διέκοψε φωνὴ ξένη ἥτις τοὺς ἔκαμε νὰ ῥιγίσωσι καὶ νὰ ἐγερθῶσιν ἀμφοτέροι· τὸ ὀφείλεις, διότι εἶναι τὸ μόνον μέσον τοῦ νὰ διατηρήσῃς ζωὴν μόλις ἀρξαμένην· ἡ πίστις σοὶ τὸ διατάττει, καὶ ἐγὼ εἰμὶ ἔτοιμος νὰ εὐλογήσω τὴν ἔνωσιν ὑμῶν. »

Ὁ Μαρσῶ, ἐκπεπληγμένος, ἐστράφη, καὶ ἀνέγνωσε τὸν ἱερέα, τῆς Ἀγίας Μαρίας· τοῦ Ῥε, ὅς τις ἀπετέλει μέρος τῆς συναθροίσεως ἣν προσέβαλε τὴν νύκτα καθ' ἣν ἡ Λευκὴ ἐγένετο δεσμία.

— Ὁ πάτερ μου! ἀνέκραξε δραττόμενος τῆς χειρὸς του, ὁ πάτερ μου! παρακινήσατέ την νὰ συγκατατεθῇ νὰ ζήσῃ.

— Λευκὴ Βωλιού, ἐπανελάβεν ὁ ἱερεὺς μετὰ τόνου μοναδικοῦ, ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς σου τὸν ὁποῖον ἡ ἡλικία μου καὶ ἡ φιλία ἥτις μᾶς ἤνωνε μὲ ἰδῶσι τὸ δικαίωμα τοῦ ἀντιπροσωπεύειν, σὲ ἐξορκίζω νὰ ὑποχωρήσῃς εἰς τὰς ἐπιμόνους παρακλήσεις τοῦ νέου τούτου· διότι ὁ πατήρ σου ὁ ἴδιος, ἂν ἦτο ἐδῶ, θὰ ἔπραττεν ὅ,τι πράττω.

Ἡ Λευκὴ ἐφάνετο παραττομένη ὑπὸ ἀπείρων αἰσθημάτων ἀντιθέτων τέλος ἐβρίβθη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ Μαρσῶ.

— "Ω φίλε μου! τῷ εἶπε, δὲν ἔχω πλέον τὴν δύναμιν νὰ ἀντισταθῶ. Μαρσῶ σὲ ἀγαπῶ! σὲ ἀγαπῶ καὶ εἰμαι σύζυγός σου.

Τὰ χεῖλη των ἠνώθησαν· ὁ Μαρσῶ ἦτο εἰς τὸ ἔπακρον τῆς χαρᾶς· ἐφάνετο ὅτι ἐλητημόνησε τὰ πάντα. Ἀλλ' ἡ φωνὴ τοῦ ἱερέως τὸν ἀπέσπασε τῆς ἐκστάσεώς του.

— Σπεύσατε, τέκνα, ἔλεγε, διότι ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰσὶν αἱ στιγμαὶ μου ἡρθιμημέναι· καὶ, ἂν βραδύνητε εἰσεῖτε ἐν θά ὀνηθῶ πλέον νὰ σᾶς εὐλογῇσω ἢ ἐξ οὐρανοῦ.

Οἱ δύο ἔρασταί ἔτρεμον· ἡ φωνὴ αὕτη τοὺς ἀνέκαλει ἐπὶ τῆς γῆς!

Ἡ Λευκὴ περιέφερε πέριξ τῆς βλέμματα περφορισμένα.

— "Ω φίλε μου! εἶπε, ὅποια στιγμή διὰ νὰ συνάψωμεν τὰς εἰμαρμένας μας! ὁποῖος καὶ δι' ὑμέναον! Φαντάζεσαι ὅτι ἔνωσις καθιερωθεῖσα ὑπὸ θόλους σκοτεινοὺς καὶ πενθίμους· δύναται νὰ ᾔῃαι ἔνωσις διαρκῆς καὶ εὐδαίμων; . . .

Ὁ Μαρσῶ ἐβρίγχετο, διότι ὁ ἴδιος προσεβλήθη ὑπὸ τρόμου δεισιδαίμονος. Ἐτυρε τὴν Λευκὴν πρὸς τι μέρος τοῦ δεσμοκτηρίου ἐνθα ἡ ἡμέρα εἰσδύουσα διὰ μέσου τῶν δεστυρωμένων κηλιδῶν στένοῦ θυριδίου καθίστα τὰ σκότῃ πλέον πυκνὰ καὶ ἐκεῖ, κλίναντες ἀμφοτέροι τὰ γόνατα, ἐπερίμενον τὴν εὐλογίαν τοῦ ἱερέως.

Οὗτος ἐξέτεινε τοὺς βραχίονας καὶ ἐπρόφερε τὰς ἱερὰς λέξεις. Τῇ ἰδίᾳ στιγμῇ, θόρυβος ὀπλῶν ἠκούσθη εἰς τὴν Δίοδον· ἡ Δευκὴ τρομασμένη, ἐρρίφθη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ Μαρσῶ.

— Ἀρά γε ἐμεῖ ἔρχονται νὰ ζητήσωσι; ἀνέκραξεν ὦ φίλε μου! φίλε μου, πόσον κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ὁ θάνατος ἐσται μοι φρικώδης!

Ὁ νέος στρατηγὸς ὤρμησεν ἔμπροσθεν τῆς θύρας, ἐπιστόλιον εἰς ἐκάστην χεῖρα ἔχων. Οἱ στρατιῶται ἐκπεπληγμένοι ὥπισθοδρόμησαν.

— Παρηγορήθητε, τοῖς εἶπεν ὁ ἱερεὺς παρουσιάζομενος, ἐγὼ μέλλω νὰ ἀποθάνω.

Οἱ στρατιῶται τὸν περιεκύκλωσαν.

— Τέκνα! ἀνέκραξε δι' ἰσχυρᾶς φωνῆς ἀπευθυνόμενος εἰς τοὺς νέους συζύγους· τέκνα, εἰς τὰ γόνατα· διότι, τὸν ἕνα πόδα εἰς τὸν τάφον ἔχων, ἀποστέλλω ὑμῖν τὴν τελευταίαν μου εὐλογίαν καὶ ἡ εὐλογία τοῦ θνήσκοντος εἶναι ἱερὰ.

Οἱ στρατιῶται καταπλαγέντες ἐτήρουν σιωπὴν ὁ ἱερεὺς ἐξήγαγε τοῦ στήθους του σταυρὸν ὃν κατῶρθεσε νὰ ἀποκρύψῃ ἀφ' ὅλας τὰς ἐρεῦνας· τὸν ἔτεινε πρὸς αὐτοὺς ἔτοιμος νὰ ἀποθάνῃ, ἦτο δι' αὐτοὺς ὡς νὰ ἐπαρακάλει. Ὑπῆρξε στιγμή σιωπῆς καὶ ἐπισιμότητος καὶ ἦν πάντες ἐπίστευσαν τὸν Θεόν.— Βαδίσωμεν! εἶπεν ὁ ἱερεὺς.

Οἱ στρατιῶται τὸν περιεκύκλωσαν· ἡ θύρα πάλιν ἐκλείσθη, καὶ τὸ πᾶν ἐχάθη ὡς νυκτερινὴ ὄπτασις.

Ἡ Δευκὴ ἐρρίφθη εἰς τοὺς βραχίονας τοῦ Μαρσῶ.

— ὦ! ἂν με ἐγκαταλείψῃς, καὶ ἔλθωσι νὰ με ζητήσωσιν οὕτω, ἂν δὲν σέ ἔχω νὰ με βοηθήσῃς νὰ διαβῶ τὴν θύραν ταύτην. ὦ! Μαρσῶ, φαντάζεσαι, εἰς τὴν λαιμητόμον, ἐμέ! ἐμὲ εἰς τὴν λαιμητόμον, μακρὰν σοῦ, κλαίουσιν καὶ προσκαλοῦσιν σε, χωρὶς νὰ με ἀποκρίνῃσαι! ὦ μὴ φεύγεις! Ὅ! ῥιφθῶ εἰς τοὺς πόδας των, θά τοῖς εἴπω ὅτι δὲν εἶμαι ἔνοχος, νὰ με ἀφήσωσιν εἰς τὴν φυλακὴν μετὰ σοῦ καθ' ὅλην τὴν ζωὴν μου, καὶ νὰ τοὺς εὐλογήσω. Ἀλλ' ἂν με ἐγκαταλείψῃς!... ὦ! μὴ λοιπὸν με ἀφίνεις!

— Δευκὴ, εἶμαι βέβαιος ὅτι θά σέ σώσω, ἐγυῶμαι τὴν ζωὴν σου· εἰς ὀλιγώτερον τῶν δύο ἡμερῶν θέλω εἶσθαι ἰδῶ με τὴν χάριν σου, καὶ τότε δὲν θέλει εἶσθαι ζωὴ φυλακῆς καὶ δεσμοτηρίου, ἀλλ' ἐλευθερίας, εὐδαιμονίας καὶ ἔρωτος.

Ἡ θύρα ἤνοιξε, καὶ ὁ δαισμοφύλαξ ἐφάνη. Ἡ Δευκὴ συνέσφιξε ἰσχυρότερον τὸν Μαρσῶ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς· δὲν ἠθέλησε νὰ τὸν ἀφήσῃ, καὶ ἐν τούτοις ἐκάστη στιγμή ἦτο πολῦτιμος· ἀπέσπασεν ἐλαφρῶς τὰς χεῖρας τῆς ὅς ἡ ἄλυσσος ἐκράτει, τῇ ὑποσχέθη ὅτι θά ἐπιστρέψῃ πρὶν τοῦ τέλους τῆς δευτέρας ἡμέρας:

— Ἀγάπα με πάντοτε, τῇ εἶπε χυνόμενος ἐξω τοῦ δεσμοτηρίου.

— Πάντοτε! εἶπεν ἡ Δευκὴ ἐπαναπίπτουσα καὶ δεικνύουσα αὐτῷ εἰς τὴν κόμην τῆς τὸ ἐρυθροῦν ρόδον ὅπερ τῇ ἔδωκε· καὶ ἡ θύρα ἐπανεκλείσθη ὡς ἡ τοῦ ἄδον. (ἰχολουθεῖ).

ΠΕΡΙ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ ΤΩΝ ΣΑΜΙΩΝ.

Ἡ Σάμος εἶναι νῆσος μεγάλη καὶ παλαιόθεν πλουσία καὶ πολυάνθρωπος. Κεῖται ἀπέναντι τῆς Ἀσίας, ἀντικρυ τῆς Μιλήτου. Παλαιότατα ἦτον ἐρημος καὶ πλήρης θηρίων, ὠνομάζετο δὲ τότε Παρθενία, καὶ Δρυοῦσσα καὶ Ἀνθεμὶς καὶ Μελάμφυλος. Πρῶτος αὐτῆς Βασιλεὺς ἐχηρμάτισεν ὁ Ἀγκαῖος ἀφοῦ πολλὰ μεταξὺ πέλας κύλικος καὶ χεῖλασι ἄκρου παροιμία ἐρρίθη, ὡς λέγει ὁ Ἡρακλείδης, ὅστις γήμας Σαμίαν τὴν θυγατέρα τοῦ Μαινάνδρου ὠνόμασε τὴν νῆσον Σάμον, ἀκολούθως ἀρ' οὐ ἐδασίλευσαν εἰς αὐτὴν διάφοροι βασιλεῖς κατηργήθη ἡ βασιλεία καὶ ἐθεσπίσθη ἡ δημοκρατία.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ταύτης ἦσαν Αἰεεγες, Κᾶρες καὶ Λυδοὶ καὶ ὑπῆρξαν ἀνέκαθεν πνευματώδεις, γεωργοὶ περιώνυμοι, ναῦται ἐπιτηδεύοντες, ἐμποροὶ ῥιψοκίνδυνοι, τεχνῖται καὶ ἐπιστήμονες ἱκανότατοι, ἀθληταὶ ἀριστοὶ μεταξὺ τῶν Ἰωνῶν, πολῖται φιλελεύθεροι, γενναῖοι καὶ ἐνάρτεοι καὶ ὁ πλουσιώτερος Δῆμος τῆς Ἰωνικῆς συμμαχίας εἰς ἣν ὑπῆγετο. Ἐὰν πιστεύσωμεν τὸν Ἡρόδοτον οἱ Σάμιοι ἐθαυμάσθησαν διὰ τρία κολοσσαῖα ἔργα. Πρῶτον. Διὰ τὸ ὅρος ἐκείνο τὸ ἔχον ὕψος ἑκατὸν πενήντα ὀργυῶν τὸ ὅποιον ὀρύξαντες κάτωθι ἐποίησαντο ἀμφοτέρω, με μῆκος ἐπτὰ σταδίων καὶ με ὕψος καὶ εὖρος ὀκτὼ ἐκάτερον ποδῶν, διὰ παντὸς δὲ αὐτὸ ἐποίησαντο, ἕτερον ὄρυγμα ἔχον βάθος εἴκοσι πηχῶν καὶ εὖρος τριῶν ποδῶν, δι' οὗ τὸ ὕδωρ ὀχετευόμενον διὰ σωλῶνων ἤρχετο εἰς τὴν πόλιν ἐκ μεγάλης τινὸς πηγῆς. Δεύτερον. Διὰ τὸ ἐν τῷ λιμένι τῆς Σάμου πονηθὲν πρόχωμα ἔχον βάθος εἴκοσι ὀργυῶν μῆκος δὲ τοῦ χώματος ἐπὶ δύο σταδίων, καὶ τρίτον. Διὰ τὴν ναυπήγησιν νηὸς τινας μεγίστης, ὁμοίας τῆς ὁποίας μέχρις Ἡροδότου δὲν εἶχε γίνεαι εἰς Ἑλλάδα.

Ἡ περιφέρεια τῆς νήσου εἶναι ἑξακοσίω κατὰ τὸν Στράβωνα σταδίων, εἶχεν ὄρη σκεπασμένα ἀπὸ δένδρα καὶ διηνεκῇ χλόην, ἐξ ὧν ἐγεννῶντο ποταμοὶ καὶ πηγαὶ ἀναρίθμητοι, περιβρέχουσαι τὰς πεδιάδας, ὑδραγωγεῖα, προχώματα, ναοὺς, τεμένη, θυσιαστήρια, ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις, ἀγῶνας, διδακτήρια γυμνάσια, καὶ πᾶν ἄλλο δυνάμενον νὰ μεγαλύνῃ καὶ κραταιώσῃ τοὺς κατοίκους αὐτῆς.

Πολλοὶ νομοθεταὶ ὑπῆρξαν εἰς τὴν νῆσον ταύτην οἵτινες ἐδίδαξαν τοὺς Σαμίους ἵνα γίνωσι τοιοῦτος λαὸς, ἀλλ' ἐκείνος ὅστις τοὺς ἐλάμπρυνεν ὑπῆρξεν ὁ θεὸς Πυθαγόρας ὅστις διὰ τῶν χρηστῶν αὐτοῦ ἡθῶν διὰ τῆς παιδείας καὶ ἀρετῶν του, περιέβλεπτον ἐπὶ πρὶν τῆς περιηγήσεώς του, μετερρύθμισεν τὴν νομοθεσίαν τῶν Σαμίων ἐπὶ τὸ σοφώτερον, ὥκοδόμησε τὴν κυριώτεράν βάσιν τῆς ἀνατροφῆς τῆς νεολαίας, ἐπενόησεν εἰς τὰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας ἀνακαλύψαι σπουδαίας, ἀγνώστους μέχρι τῆς ἐποχῆς του καὶ ἐστερέωσεν ἐκείνην τὴν περιώνυμον σχολὴν, ὅτις παρήγαγε τόσους μεγάλους ἀνδρας.

Ὁ δαιμόνιος αὗτος ἀνὴρ ἀφοῦ τοιοῦτους νόμους